Serge Brussolo

Pe cât de greu e vântul

Aussi lourd que le vent

Era o galerie vitrată, ca un șarpe lung de sticlă între masele moi ale dunelor ce mărgineau plaja. Lui Elsy îi plăcea să se plimbe prin acel intestin de plexiglas, pe care în unele locuri nisipul îl acoperea complet. O domina strania impresie de a se plimba prin interiorul unui gigantic boa transparent, iar atunci îi plăcea să-și lase spiritul să vagabondeze, închipuindu-se victimă a unei îngurgitări monstruoase, condamnată să înșele, prin hoinăreală, așteptarea unei digestii definitive. Da, lui Elsy îi plăcea tunelul lung de sticlă pe care-l alcătuiau atelierele artiștilor, construite unele în continuarea altora, precum celulele cine știe cărei închisori pentru esteți. Pașii ei răsunau sub bolta zgâriată de ghearele ploii, ale vântului și nisipului, detașându-se net într-o tăcere pe care n-o tulbura nicio lovitură de ciocan, nicio discuție între creatori și modele, maeștri și discipoli... În prezent, sălile erau goale aproape în totalitate și, chiar închiriindu-le pentru o coajă de pâine, municipalității îi era foarte greu să găsească amatori.

„Marea urcă în fiecare an tot mai mult, afirmau ziarele, valurile rod litoralul. Plajele se retrag”.

Probabil era adevărat, dar lui Elsy puțin îi păsa. De altfel, nu-i displăcea să-și imagineze veranda prinsă sub valuri ca un submarin eșuat, suscitând curiozitatea peștilor și a micilor sepii albastre care forfoteau în lungul litoralului. Nu ajungea să vadă scufundarea coastei ca pe o catastrofă. „Țara se înclină!” se spunea, cu expresii sentențioase, în cafenelele ce mărgineau piețele. Această formulă o sedusese și începuse imediat să-și reprezinte continentul ca pe o corabie a cărei pupă lua apă și care-și îndreaptă încet etrava spre cer, după un unghi din ce în ce mai apropiat de cel drept.

— Creșterea apelor i-a alungat pe plimbăreți și artiști! îi destăinuise portarul clădirii, la sosire. Înainte, seara mai ales, nu mai terminam de măturat hârtiile și cornetele de înghețată turtite. Nu că arta ar fi pasionat

mulțimile, ei aș! Da’ trebuie s-o spunem – cu respectul cuvenit, m’dame – se găseau totdeauna una, două fete-n pielea goală care pozau și chestia asta, asta atrăgea tineretul.

Îi întinsese cheia cu o mutră ironică, adăugând printre dinți:

—… În orice caz, dacă vreți să schimbați studioul, nu vă jenați! De loc nu ducem lipsă!

În momentul când intră în galerie, portarul ieșise pentru o ultimă oară din gheretă, ca să strige:

— Vă previn! Nu veniți la mine să vă dați cu presupusu’ despre murdăria geamurilor și a cupolei care-i, practic, acoperită de găinațu’ pescărușilor ălora nenorociți! Nu mai curăț nimic, de când nu mai trimite primăria notă de servicii.

Și dispăruse în fortăreața lui, bombănind ceva în legătură cu „o corabie la care n-are niciun rost să-i cârpești puntea, când tot se scufundă”. Elsy abandonase cheia în prima scrumieră ieșită în cale. În orice caz, atelierele erau deschise, căscate s-ar fi putut spune, și se distrase îndelung plimbându-se pe planșeele presărate cu tuburi de vopsea, călcate în picioare, vomându-și măruntaiele roșii, albastre, verzi, în serpentine lungi, acum uscate. Împinsese perversitatea chiar până la a strivi sub călcâi cilindrii încă intacți, pătând solul și propriile-i încălțări și glezne cu deflagrații moi de albastru de Prusia, roz tyrian sau pământ de Sienna ars. Sărise astfel dintr-o cameră în alta, jalonându-și vizita cu petele multicolore lăsate de tălpi, cum visase întotdeauna să facă, în fantasmele copilăriei. Majoritatea sălilor prezentau același aspect de haos, juxtapunând tablouri de o perfecțiune desăvârșită cu semnele unui lasă-mă-să-te-las din ce în ce mai mare. Colo, se găsea o pânză ce fusese instalată de-a latul unui pat, astfel ca maestrul să poată picta fără a ieși din așternut. Acum, petele de coloranți, mânjelile de ketchup, cutiile de bere goale îndesate sub pernă și

resturile unui hamburger, cu cartofi prăjiți și ceapă, eșuat între faldurile unei cuverturi se etalau ca tot atâtea hieroglife rezumând viața defunctului pe un sarcofag egiptean, în alte locuri, manifestări scatologice evidente păreau să mărturisească o regresie mintală și corporală neliniștitoare. Parcurgând acest câmp de luptă al artei, Elsy se întreba dacă ascensiunea apelor era într-adevăr singurul și unicul motiv al exodului care transformase galeria în deșert sau dacă artiștii, reuniți aici ca într-un lagăr de detenție, fugiseră definitiv de această colcăitură întunecată ce se înfunda în adâncurile lor înșiși și de care, fiecare operă reușită, îi apropia puțin mai mult, ca pe niște incurabili cărora fiecare analiză vine să le confirme evoluția tumorii maligne care-i devorează.

— Arta e o maladie, avea obiceiul să repete un pictor orb de care Elsy fusese îndrăgostită cu câțiva ani în urmă. La fel ca boala, îi e impusă omului din afară. Ca boala, provoacă suferințe. Se trăiește cu arta ca și cu o tumoră care adoarme sau se trezește. De la început se știe că n-ai să te debarasezi niciodată de ea și că singura speranță pe care o poți avea este aceea de a suferi mai puțin. Atâta tot.

— Dar creația? îndrăznise Elsy.

— Creația? Nu e decât mijlocul de a compensa ceea ce distruge arta zi de zi în dumneata. O transfuzie după hemoragie, dar totul se strică în ziua când încep să fie mai multe hemoragii decât transfuzii…

Astfel, pierdută undeva în inima galeriei, ea însăși pe jumătate digerată de către dune și mare, Elsy se simțea bine.

Uneori, se gândea la colegele ei de la agenția MacFloyd, gătite în mătăsuri și cașmir, cu părul țeapăn sub lacul coafurilor, discutând cu o voce zaharisită, dar nemiloasă, detaliile unui contract, modalitățile unui avans asupra drepturilor, ale unui transfer de fonduri. Cu două luni în urmă, purta aceeași uniformă, executa

același dans... Din perspectiva timpului, acum situația i se părea puțin cam ireală.

Totuși, fusese una dintre cele mai îndârjite. „O maniacă a promovării”, cum spunea Jean, seara în fundul patului, cu o mutră atât invidioasă, cât și rea. (După care stingea lumina și o înșfăca de șolduri, ca să-i arate el ei cine rămânea stăpânul!) Toate acestea erau acum departe, atât de departe...

Îi era cum nu se poate mai greu să se convingă de evidența faptului că încă mai făcea parte din echipa directoare a lui Grand MacFloyd, de la marea agenție MacFloyd – Tranzacții artistice de tot felul. Ani de muncă, negocieri nebunești în tete-â-tete[1] cu producătorii, regizorii, artiștii virtuoși, machiozele vedete, inginerii de sunet megalomani, luminiștii demenți, se contractau într-un vârtej de chipuri și cifre anonime.

Nu, totul începuse cu Nellie Armstrong. Ideea părea absurdă și totuși... Cine-ar fi putut să creadă?...

În perioada când Elsy își termină lucrarea de licență în istoria artei și brevetul de negociatoare artistică, Nellie Armstrong făcea deja parte din marele batalion al uitaților, era un talent uitat, o marginală supradotată care, în chip ciudat, nu știuse niciodată să-și croiască drum prin jungla piețelor mondiale de artă. Niciun agent profesional nu-i reținuse numele. Nașterea ei flamboaiantă fusese urmată de o noapte compactă asupra căreia se căzuse de acord că nu amenința să se sfârșească.

Era unul dintre acele fenomene care se produc, numai câte două, într-un secol: se ilustrase imediat prin creații remarcabile, stupefiind criticii, apoi, în mod bizar, după un oarecare timp, încetase orice producție. Printr-un proces ineluctabil, galeriile nu mai prezentaseră nicio operă de-a ei și numele îi dispăruse

1 Conversatie privata.

din cataloage. Lumea se gândise, desigur, la unul dintr-acele talente fugare capabile să-și ardă, în două-trei construcții majore, tot potențialul creator, la un geniu dintr-acelea efemere care ating absolutul din prima încercare și apoi se zbârcesc în tot restul vieții, golite, secate, disperat de sterile. Totuși, Elsy putuse constata că la agenția MacFloyd, Nellie Armstrong se bucura întotdeauna de un anume prestigiu, iar contabilitatea continua să facă să-i parvină cecuri lunare...

— Dar e stupid! observase ea. Această femeie n-a vândut și nici n-a creat nimic de ani de zile, de ce aceste vărsăminte? Îl șantajează pe patron sau ce?

Secretara pufnise în râs și ridicase din umeri în semn că nu știa. MacFloyd nu avea totuși reputația de a fi un mecena[2], era un bătrânel scund și chel, cu profil tăios. De îndată ce un artist înceta să mai reprezinte pentru el o valoare comercială, contractul său dispărea, cu prima ocazie, între fălcile tocătorului mecanic. Elsy îl văzuse împingând la sinucidere doi tineri pictori ale căror opere, considerate prea ermetice de către critica specializată, bătuseră toate recordurile de nevânzare. „N-a făcut nimic pentru ei!” spunea ea adesea, când era sigură că n-o putea auzi nimeni. „E exact ca și cum le-ar fi tras cu mâna lui un glonț în cap!”

MacFloyd vindea arta cum vând alții oțelul sau turbinele răcitoarelor nucleare, cuvintele „altruism”, „bunăvoință” sau „dezinteres” reprezentau pentru el tot atâtea obscenități; niciodată Elsy nu-l văzuse consimțind la un avans pe drepturi, fără a fi deja sigur de puterea monetară a achiziției pe lângă marile trusturi artistice mondiale, contra unor sume fabuloase din care creatorul nu aduna decât câteva firimituri fără importanță. Așadar, acesta era omul care-i trimitea în fiecare lună câte un cec substanțial lui Nellie Armstrong, fără nimic

2 Protector al artelor și al științelor. [< fr. mécène, cf. Mecena – mare bogătaș din Roma antică, protector al literaților și învățaților din epoca lui Octavian August].

în schimb și încă de ani de zile! Nu reușea să înțeleagă!

Odată, învinsă de curiozitate, profitând de absența secretarei contabile, ceruse ordinatorului releveul complet al vărsămintelor. Lista smulsă din aparat îi tăiase răsuflarea: viramentele bancare se eșalonau pe zece ani!

Așadar, de zece ani, Nellie Armstrong trăia pe spezele patronului ei, fără a fi dat niciodată cel mai mic semn de a-și relua activitatea creatoare de odinioară!

Era o nebunie...

Din ce în ce mai intrigată, alergase la arhive să-și procure dosarul de presă al lui Nellie. Era subțire, cele două-trei benzi magnetice, pe care le-a putut asculta, nu-i ofereau decât foarte puține indicații asupra personajului.

Revenea de la Londra, unde fusese să negocieze drepturile de adaptare cinematografică ale unui best-seller, când MacFloyd o chemase în biroul lui. Nu se ridicase, nu-i strânsese mâna.

— Opriți tot ceea ce lucrați în prezent, aruncă el pe un ton înghețat. Începând din momentul de față, nu vă mai ocupați decât de dosarul Armstrong. Veți avea credit nelimitat. Supuneți-vă capriciilor ei, cumpărați-i un blochaus[3] dacă vi-l cere. Refăceți-vă nasul și sânii, dacă așa vrea ea. Instigați o revoluție sau prostituați-vă, dacă asta e dorința ei de moment, dar urmăriți-o ca propria ei umbră, s-a-nțeles? Luați legătura cu ea cât mai rapid posibil, dejucați orice filaj gazetăresc, nu mă contactați înainte de a v-o fi cerut ea. Fără scrisori părinților, prietenilor sau amanților, nimic care să le permită unor eventuali scormonitori să vă găsească. În hoteluri, folosiți acte false, nu vă înscrieți nicăieri cu numele adevărate, evitați locurile frecventate. Deveniți INVIZIBILE!

Elsy tuși mărunt, ostentativ.

— Înainte de a merge să-mi cumpăr un Colt și o

3 Clădire mare cu multe etaje; bloc. /<germ. Blockhaus

teacă, pot să știu și eu ce a inventat cucoana asta?

MacFloyd nu râse.

— Ascultă, Willoc, scandase el cu glas foarte scăzut, ești o fată de ispravă, descurcăreață. Poți rămâne foarte mult timp în casa asta, dacă faci un minimum de treburi. Îmi trebuie brevetul lui Armstrong. E la fel de important și de lucrativ ca invenția cinematografului sau a discului microsilon, o știu, de zece ani îi urmăresc lucrările! E gata să termine, servește-i drept paravan dacă trebuie, dar convinge-o să semneze cu grupul nostru. Înțeles? Dacă dai greș, să nu te mai prezinți aici niciodată. Schimbă țara, culoarea pielii, sexul la nevoie, dar nu te sfătuiesc să-mi mai apari vreodată-n drum...

Ieși din cameră, flatată și înfricoșată în același timp. Secretariatul îi emise un set de documente false, precum și un plic doldora de cecuri de călătorie. Avea acolo o avere întreagă.

Era tulburată, îl cunoștea suficient pe MacFloyd pentru a ști că nu vorbea niciodată în vânt și, se gândi, cu emoție, că acel bătrân afurisit era, într-adevăr, capabil să fi descoperit un nou Michelangelo sau un alt Mozart, pe scurt, cineva care să zguduie bazele artei occidentale și să pună temelia unei noi sensibilități, lărgind câmpul percepției omenești, provocând o mutație radicală a noțiunii de frumusețe, declanșând o veritabilă revoluție estetică și culturală... Se ambala, cu obrajii îmbujorați și mâinile umede. Totuși, era sigură că se afla la doi pași de un eveniment ENORM. MacFloyd nu-și clădise reputația promovând pictori de duminică. Aspru la câștig, rămânea nu mai puțin dotat cu o remarcabilă siguranță a analizei, iar majoritatea universitarilor se înclinau în fața judecăților lui tranșante. Da, MacFloyd era o autoritate peste cinci continente și niciun singur critic n-ar fi îndrăznit să-și opună glasul celui al redutabilului bătrân.

În această stare de spirit, a pornit Elsy în căutarea

celei pe care trebuia de-acum s-o asiste în orice oră din zi și din noapte. Ascultând de sfaturi, s-a tuns, și-a decolorat părul, a optat pentru o mică mașină gri, de ocazie, cu caroseria de o rară banalitate și a cumpărat la grămadă un stoc de jeanși, pulovere, slipuri și tricouri, dintr-un supermarket de confecții din cel mai popular cartier al orașului.

Prima etapă a căutării a dus-o drept la Nellie Armstrong, în apartamentul dărăpănat al unei H.L.M.[4] de periferie, înghesuit între terenuri virane și linii de tren. Erau acolo kilometri pătrați de gunoaie, întretăiați de tranșeele betonate ale canalelor de scurgere, văluriți de colinele reziduurilor, unde soarele, la apus, aprindea scântei de sticlă și oțel. Nellie locuia sub un nume de împrumut, în condiții aproape monahale. De îndată ce trecu pragul locuinței, Elsy simți că se găsea în fața unei ființe de excepție. Poate atât prin înfățișare, cât și prin aura de putere care emana din acea femeie slabă, plutind într-un pulover bleumarin lăbărțat, niște blugi scorțoși de jeg și o pereche de sandale ce rezistau la cel puțin două înconjururi ale lumii.

— Vin din partea lui MacFloyd, începu ea, arătându-și cartea de vizită profesională.

— Ești nebună! șuieră Nellie. Fără nume aici. Zi-mi Nel și arde imediat hârtia aia împuțită, ce, nu ți s-a spus nimic?

Umbla prin apartament, pradă unei mari agitații. Elsy remarcă o trusă de piele neagră, pe o măsuță de placaj, un teanc impunător de hârtii ce păreau a fi partituri muzicale și, într-o cratiță pe un reșou de camping, o mână de seringi puse, vizibil, la sterilizat. Nel îi smulse brusc documentul, îi dădu foc cu o brichetă bărbătească nichelată, fără arabescuri, și îl lăsă să fie consumat într-un capac metalic care făcea oficiul de scrumieră. Cu orice altă ocazie, Elsy s-ar fi revoltat; în semiobscuritatea apartamentului, nu îndrăzni să

4 Habitation à loyer modéré (casa cu chirie mica)

reacționeze și se mulțumi să-și înfunde mâinile în buzunare, pentru a-și ascunde nervozitatea.

— Am venit să mă pun la dispoziția dumneavoastră, reluă ea, trebuie, în mod normal, să vă rezolv orice problemă materială și, într-o a doua etapă, să negociez termenii contractului...

Nel îi făcu semn să tacă.

— Nu trebuie să rămânem aici, murmură ea, terenul viran e terminat, nu mai pot lucra, au sfârșit prin a mă repera. Acum, sunt cunoscută. Trebuie să plecăm în altă parte. Toate astea sunt foarte neplăcute, mi se adună întârzierile. Întârzieri mari. Sunt dezolată, chiar nu pot să-ți explic...

Se opri în loc, trecându-și mâna prin păr cu un zâmbet crispat. Avea fața suptă a unei păpuși bătrâne, unde gura exploda, roșie, groasă, ca o veritabilă mucoasă sexuală. „O gură de luptă", își spuse Elsy și imediat asociația de idei, apărută nici ea nu știa de unde, o lăsă complet perplexă.

— Când plecăm? întrebă ea pentru a-și alunga stânjeneala care o cuprindea, alimentată de tăcerea interlocutoarei sale.

Încă o dată, Nel clătină negativ din cap. Nu voia să piardă vremea rătăcind în căutarea unei locuințe oarecare. Demersurile, vizitele la agenții, erau treaba lui Elsy. Trebuia „ceva vast", o câmpie, un deșert. Dacă era posibil, într-o regiune puțin populată, „fără martori". Când totul avea să fie pus la punct, o simplă scrisoare era de ajuns, urma să sosească imediat, cu primul tren...

Elsy părăsi edificiul cu senzația de-a fi nimerit, prin constrângere, într-o conjurație al cărei sens și întindere îi scăpau total. Un moment, fu ispitită să lase totul baltă, să se întoarcă la agenție și să ceară o sarcină mai în domeniul ei. Se descurca de minune la cocteilurile artistice, la vernisaje, iar rochiile ei mini de lamé[5], cu decolteuri vertiginoase, erau de mult celebre în toată

5 Material textil din mătase, bumbac sau lână cu fire metalice

breasla. Câte contracte în exclusivitate nu smulsese dezlipindu-și picioarele sau aplecându-se ca să-și ridice poșetuța! Strânse din dinți. Ieșind din biroul lui MacFloyd, își arsese corăbiile, nu se mai putea întoarce, era pe deplin conștientă.

Începu deci să caute prin Sud, trecând în revistă vile, cabane de pescari, blochaus-uri dezafectate... Nimic nu era convenabil. Locurile insalubre se succedau zonelor suprapopulate, colibele dărăpănate, clădirilor deprimante. Finalmente, descoperi galeria: o veche sală de expoziție construită pe malul mării, la doar zece metri de nivelul fluxului...

Orașul cel mai apropiat se situa la peste cinci kilometri de coastă. Era un burg auster și rece, cu garduri vii rigide, tunse impecabil. Casele de cărămidă roșie aveau toate alura unor mici fortărețe, iar Elsy n-ar fi fost deloc surprinsă să descopere aici ambrazuri. Deasupra tuturor acestora trona clopotnița bisericii, evocând irezistibil imaginea unui foișor de pază; nu-și putu stăpâni un fior. Un panou de metal smălțuit ura, totuși, bun-venit vizitatorilor, precizând că orașul se bucura de o bibliotecă înscrisă printre cele mai prestigioase zece biblioteci din comitat.

Se opri într-un magazin pentru a se aproviziona cu conserve și băuturi, trebuind să suporte interogatoriul înfumurat al patroanei, o femeie grasă, încotoșmănată cu un șorț alb, ros până la urzeală...

— E liniștită viața aici, mormăi interlocutoarea ei, de-a lungul timpului s-a încercat să se construiască un ansamblu de vacanță între dune, o șmecherie ca să atragă turiștii, turnuri, clădiri, dar nenorocitul de nisip a înghițit toate construcțiile alea nesuferite. Și-apoi, marea urcă, e-adevărat. De-atunci datează galeria, ce mizerie! Nu se vedeau acolo decât fete la curu' gol! La curu' gol! Mai mare rușinea! Noroc că-n câteva luni marea va fi acoperit totul. Sarea o să curețe locul!

Elsy preferă să nu răspundă. Era un avertisment sau

o amenințare? În orice caz, urmau să aibă doar foarte puține contacte cu populația, cel mult să fie constrânse de a-și reîmprospăta proviziile o dată pe săptămână.

Înainte de a ieși din magazin, mai cumpără un teanc de cărți poștale, un pachet de plicuri și timbre. Redactă repede o scrisoare pe adresa lui Nellie Armstrong, dându-i coordonatele gării, ale trenurilor, schimbărilor acestora și fixă întâlnirea peste trei zile. Murea de poftă să-i dea telefon lui MacFloyd pentru a obține lămuriri, căci presimțea deja că de la tovarășa ei n-avea să obțină decât prea puține informații, dar reuși să se abțină.

Nel sosi în ziua stabilită, având drept unic bagaj un sac diform de pânză, conținând probabil – Elsy băga mâna-n foc – trusa de piele neagră, partiturile muzicale și snopul de seringi întrezărite în apartamentul din cartierul industrial.

— Nu v-a urmărit nimeni? glumi Elsy, parodiind serialele TV din tinerețe.

Spre marea ei surprindere, văzu o scânteie de spaimă aprinzându-se în ochii lui Nel.

— Nu, nu cred. Am schimbat de două ori taxiul... Și-apoi, era noapte...

N-au mai schimbat o vorbă până la galerie.

Când s-au oprit, marea avea consistența unui ulei întunecat, iar tunelul de sticlă semăna, mai mult ca oricând, cu acele piei de năpârcă năpârlite de pe fundul vivariumurilor. Nellie se înfioră, intrând sub tenda[6] ruptă. În acel moment, părea extraordinar de fragilă, cu ridurile ei, trupul slab, dezvăluit de tricoul bărbătesc prea larg, și gura, floare cărnoasă și musculoasă, cu buzele vârstate de cicatrici minuscule. Elsy simți o ciudată emoție; constată că ar fi trebuit să se înăsprească pentru a scăpa de farmecul dureros al tovarășei sale.

— Să mergem, spuse ea, făcând un pas înainte.

---

6 Apărătoare de soare sau de ploaie, în formă de acoperiș, făcută din pânză (la o luntre, la o corabie, pe o terasă, etc.).

De la instalare, avea impresia că podeaua nu înceta să se încline, tot mai mult, în fiecare zi. Era o prostie și totuși nu reușea să scape de convingerea că, întârziind prea mult pe acele locuri, se condamna să rămână prizonieră a construcției, panta solului jucând imperceptibil rolul unui pod de cetate ocupat să se ridice.

Tunelul, lung și tot mai prost iluminat pe măsură ce se depărtau de intrare, lua în visurile ei aspectul acelor coridoare fără sfârșit pe care le parcurgi în galop, fără a ști prea bine dacă străbați meandrele unui intestin gigantic sau tubul digestiv al unui boa constrictor încă ațipit...

— Să nu mergeți până în capăt, o sfătuise portarul, ultimele ateliere sunt cufundate în beznă, eu nu mă duc niciodată. Și nu pot să vă garantez că n-a rămas vreunul pe acolo. Fiți atentă!

De-atunci, când se îndrepta către ieșire, Elsy nu se putea abține să nu se întoarcă spre gaura de umbră care corespundea secțiunii din galerie acoperite de nisip. Uneori, se aștepta să vadă, țâșnind din tenebre, un pictor gol și hirsut, mergând în patru labe, cu răgete de fiară sălbatică. Monstru în plină regresiune, troglodit al artei înveșmântat într-o zdreanță din pânză de tablou, hrănindu-se cu vopsele la tub, devenit definitiv nebun ca urmare a vreunui eșec nenorocit. I-o spuse lui Nellie, apoi, văzând-o pe aceasta că pălea, se grăbi să adauge:

— În orice caz, nu suntem singure. Cred că un sculptor ocupă unul dintre studiourile încă locuibile. Dar e un urs, m-a prevenit paznicul, inutil să încercăm să facem cunoștință...

Au făcut turul proprietății.

Elsy a început să contureze un tablou pitoresc al împrejurimilor, reținând câte un detaliu amuzant, subliniind câte o trăsătură insolită. Și mai mult decât prima oară, era conștientă de extraordinara valoare a operelor abandonate prafului și umezelii.

— De ce au plecat? întrebă deodată Nellie, formulând întrebarea pe care Elsy o răsucea în minte de câteva zile.

— Nu știu. Un linșaj, poate?... O sinucidere colectivă? Cel puțin să nu fie vorba de un atelier-fantomă, știi, ca orașele acelea vechi, abandonate de căutătorii de aur?

Și-au reluat mersul, șerpuind printre blocurile de piatră abia atinse, schițele acoperite de ciuperci, cărbunii care reveneau încet la stare de praf negru...

Ore îndelungi hoinăreau în tăcere prin anfiladele[7] de coridoare vitrate, tresărind când câte un pescăruș ricoșa din cupola transparentă, transformându-se în aceeași clipă într-un bulgăre de pene amestecate.

— Tot timpul sunt enorm de multe păsări moarte în jurul construcțiilor de sticlă, declară Elsy, încercând să vadă fața celeilalte femei. Vino! o chemă ea, fals înveselită, cât timp portarul nu-i aici, am să-ți prezint un prieten!

O trase pe Nel de mână până la primul atelier, împiedicându-se de cutiile de bere goale.

— Totdeauna e așa de întuneric? bombăni artista.

— Aproape. Majoritatea becurilor s-au ars, administratorul nu mai vrea să se ocupe de întreținere.

— Și prietenul dumitale?

— Uite-l.

Era un motan tigrat de rasă europeană, foarte slab. Avea urechile lăsate pe spate, în semn de spaimă, iar coada sa mătura solul, cu mare nervozitate. Elsy îl descoperise în dimineața instalării, singur în mijlocul marelui atelier, cu doi electrozi purulenți înfipți în craniu și legați prin cabluri colorate de un magnetoscop lângă care se îngrămădea o grămadă de casete noi.

— Ce-i asta? murmură Nel, ca și cum s-ar fi pomenit deodată într-un salon de spital.

Elsy preferă să-i răspundă pe același ton:

---

7 Sir de clădiri, de portice sau de colonade care se succedă în linie dreaptă.

— Magnetoscopul înregistrează visele pisicii, o firmă cumpără pe urmă benzile, în cel mai mare secret, și le programează la televiziune ca filme de artă și eseistice. Portarul e însărcinat să schimbe casetele de două ori pe zi și să le expedieze prin poștă laboratorului respectiv. Se pare că emisiunile au mult succes în mediile universitare!

Nu inventa nimic, sub influența câtorva pahare de rom, paznicul galeriei mersese chiar până la a-i dezvălui numele regizorului care-și atribuia în mod abuziv paternitatea capodoperelor feline. Avusese atunci surpriza să audă pronunțat patronimicul unuia dintre cineaștii ei preferați, cel pe care critica îl desemna în mod unanim drept „autenticul și genialul novator al suprarealismului în secolul XXI…” și trebuise să-și repete, mult și bine, că suprarealiștii secolului trecut își considerau metodele mai puțin o artă și mai mult o simplă tehnică de cercetare asupra subconștientului, dar tot rămăsese tulburată.

— Dar de ce nu fuge? remarcă Nel după un moment.

Elsy îngenunche alături.

— I-au tăiat tendoanele, răspunse ea cu o voce atonală, labele nu-l mai susțin… Vino, adăugă, întinzându-i mâna, să ieșim înainte de-a reveni portarul, nu cred că i-ar plăcea prea mult să ne găsească băgându-ne nasul în treburile lui. Atelierul e mai sus.

O trase pe Nellie, apucând-o de umăr pentru a o conduce prin semiîntuneric. Când au intrat în încăperea închiriată de Elsy, primul lucru care le-a atras privirea a fost pata roșie cu alb a unui albatros aplatizat în centrul ferestrei înalte. Pârâiașe de sânge gros își croiseră drumuri rectilinii spre sol. Nel se întrebă dacă lichidul avea timp să atingă nisipul înainte de a se coagula.

Tensiunea era aproape palpabilă. Lui Elsy îi venea să strige până-i plesneau timpanele, dar se stăpâni.

Noaptea le învăluia, s-au culcat, fiecare în câte un capăt al încăperii, vârâte în sacii de dormit ca în niște

coconi. Prefăcându-se că dorm, se observau printre pleoapele întredeschise.

„I-aș putea face o mărturisire?” se întreba Nel.

„E o adevărată nebună, își spunea Elsy, va veni să-mi taie beregata în somn sau să mă împingă de pe o faleză ca să se asigure că nu vorbesc.”

În zilele următoare, atmosfera s-a destins, dar poate că peisajul acționa asupra nervilor în maniera unui euforizant. E adevărat că partea cea mai mare din timp și-o petreceau pe plajă. Dincolo de dune se întindea oceanul. Algele se îngrămădeau pe nisip, dense, tapițând fundul apei ca o veritabilă peluză, înfiorându-se ca niște plete în mișcarea valurilor. Lui Elsy îi plăcea atingerea lor împrejurul gleznelor, se plimba ore-ntregi prin mijlocul acestei vegetații marine, cu mâinile pradă curentului, în derivă. Peștii zburdau printre tufele de licheni, biciuindu-i câte-o clipă pulpele... Aici, copacii ajungeau foarte jos și înaintau până departe în mijlocul valurilor. Nel se dusese în mai multe rânduri să înoate în mijlocul acelui desiș de sălcii acvatice. O geamandură mare, cu clopot, plutea între pădure și plajă, acoperită de pescăruși și emițând uneori un sunet cristalin care stârnea fuga disperată a păsărilor. La reflux, eșua pe nisipul alb, dezvăluindu-și burta încărcată de scoici.

Casa se înălța în coasta unei dune, dar unul dintre pereții ei cobora până la mare, iar valurile ce se spărgeau pe pietre intrau prin deschizăturile galeriilor și șiroiau la întâmplare prin încăperi, formând cascade în lungul scărilor. La drept vorbind, nu era o casă, mai degrabă un fragment de zidărie conținând resturile unei ambasade, ale unui comandament, cu fundațiile pierdute sub ape. În interior, nicio mobilă, nici măcar un scaun, nimic decât o înșiruire de săli înalte și răcoroase unde era plăcut să dormi când soarele devenea prea fierbinte. Din când în când, păsările se rătăceau înăuntru țipând sau se cuibăreau în tăieturile ambrazurilor. Vegetația de afară se infiltra în anumite încăperi, acoperind pereții,

încărcând balustradele cu ciorchini de frunze cărnoase. Toate elementele peisajului se întrepătrundeau, în măsura în care devenea dificil de a face distincția între interior și exterior. Totul era mare și pădure, pădure și casă, casă și mare...

Nel pleca adeseori să pescuiască într-o bărcuță albă pe care o găsise amarată de un copac scufundat până la jumătatea trunchiului. Elsy se mulțumea să culeagă fructe sau să adune scoici. După prânz, fiecare își făcea siesta, Elsy în clădire, Nel în barcă, în mijlocul boschetului marin.

Acest repaus a fost de scurtă durată, Elsy putându-și da seama foarte rapid în ce măsură Nel se temea de ea și o ținea cu hotărâre la distanță de cercetările ei, cantonând-o în rolul de servitoare sau bucătăreasă. Când Elsy trebuia să reînnoiască proviziile, Nel o însoțea în sat, având grijă ca tânăra femeie să nu rămână niciun moment singură în apropierea unui telefon.

„E complet paranoică! își spunea Elsy, m-a adus aici numai ca să-i servesc drept guvernantă. E o nebunie...”

Timpul trecea...

În zorii celei de-a treia zi, dintr-a doua săptămână, Nel părăsi atelierul, având mare grijă să nu trezească pe nimeni și merse mult timp printre dune. Rătăci un lung răstimp, părând să nu reușească să aleagă un loc anume. Reflexul argintiu al unui pește, aruncat de curenți, o opri în sfârșit.

Pipăi cu vârful piciorului animalul mort, înfundându-l în nisipul umed dintr-o mișcare rotitoare. În buzunar, degetele i se jucau cu o seringă cu ace multiple, unul dintre acele dispozitive ale căror ace amenință oricând ca, destinzându-se, să străpungă palmele.

Peștele mort dispăruse în fundul găurii umede. Zorii întindeau fuioare de ceață pe creasta monticulilor, estompând sub o pânză vaporoasă relieful valurilor.

Nel înălță capul, cu gulerul rulat al tricoului albastru-

închis zgâriindu-i bărbia. Își reluă mersul, scobind un șir de urme adânci și turmentate în nisipul unit cu marginea valurilor. O mică pană albă zbură un moment pe-alături, după care i se lipi de vârful piciorului gol. Se aplecă mașinal, culegând cu două degete puful fin, năclăit, maculat de sânge. Trebui să facă un efort pentru a rezista nevoii de a-și pipăi, în lungul venei jugulare, celei trei hematoame lăsate de injecții. Bășicile tari nu se resorbeau decât foarte încet, pe măsură ce serul, impregnându-i coardele vocale, le modifica subtil frecvența sonoră.

Era un vechi procedeu chimic, cunoscut de toți artiștii, într-o anume epocă, tehnica se bucurase chiar de o aparentă comercializare. Cu ajutorul unei simple seringi de intravenoase și al unei duzini de fiole farmaceutice, devenea posibil ca, din trei-patru injecții, să se transforme un vagabond cu glasul răgușit, într-un prinț al bel canto-ului. Era de ajuns pentru asta să cunoști cu precizie dozajele fiecăreia dintre cele trei injecții. Rețeta beneficiase de un succes neașteptat și, timp de două luni bune, trenurile de periferie, autobuzele răsunaseră de strălucirea baritonilor, a tenorilor, a sopranelor... Casierițele de la magazine îți înapoiau restul scoțând triluri demne de opera din Bayreuth. Măturătorii cutreierau străzile declamând din Verdi, orașul se preschimbă într-o reprezentație haotică, într-un potpuriu necontenit, urlat de mii de voci, una mai perfectă ca alta. Peste două luni, trucul își pierduse din noutate și farmaciștii începuseră să arunce lăzi întregi cu fiole-miracol. Lui Nel puțin îi păsa de vocea ei, dar studii recente asupra materializării sunetelor în apa de mare, o împinseseră să conceapă eventualitatea unei concretizări în aer liber. Formula nu era încă deloc pusă la punct, o știa bine, însă rezultatele obținute se dovedeau deja mai mult decât interesante.

Un moment, fixă coama celei mai apropiate coline, golindu-și plămânii, jucându-și arhitectura suplă a

nodurilor abdominale. Trebuia să lase strigătul să zboare în aerul dens, îngreunat de ceață, să-l facă să explodeze ca un balon prea umflat, să-i dea o arhitectură, o anvergură capabilă de a-l purta cel puțin câteva fracțiuni de secundă prin spațiu, să planeze în vid. Din acest motiv prefera cuvintele scurte, care nu dispersează atenția, permițând o concentrare extremă în două, trei silabe. Vocabulele cu foneme multiple nu dădeau niciodată rezultate bune, o putuse constata în repetate rânduri. Nu, trebuia ceva scurt, un substantiv compact ca un pumn care se prăvale. Se opri la baza dunei, în centrul plajei pustii. Sudoarea îi lipea tricoul pe pielea goală, trezindu-i mâncărimi la subsuori. Urlă:

— Pământ!

Simți aerul țâșnindu-i printre dinți cu o violență nemaiîntâlnită și o frecvență apropiată de ultrasunete, probabil inaudibilă. Cuvântul se materializa deja între eșarfele în derivă ale cețurilor, sub aspectul unui bulgăre imperfect, de un alb lăptos, care începu să plutească molatic spre a se rostogoli în lungul pantei nisipoase. Nel îngenunche, cu mâinile întinse, pregătindu-se să primească pe pântec solidificarea cuvântului pronunțat cu câteva secunde înainte. Era o masă mare cât un castron de supă, în același timp moale și rezistentă, al cărei luciu amintea de porțelanul chinezesc. Un soi de monstru născut din acuplarea unei cești de ceai gigantice cu o vază din dinastia Ming. Pe toată suprafața sa se întindea o rețea fină de crăpături asemănătoare cu ramificațiile vaselor sanguine sub o piele prea subțire.

„Ba nu, se sili ea să gândească, sunt obiecte. Numai obiecte.”

Trebuia să se păzească de orice animism și, pentru a se convinge, țipă a doua oară:

— Tată!

De astă dată, chiar lângă capul ei explodă o virgulă uriașă și un soi de menhir din ceramică se înfipse în

nisip, la un metru de ea. Era o materializare enormă care, după ce oscilase în loc preț de-o secundă, se culcă pe-o parte, cu un mare scârțâit plângător. Nel se ridică, abandonând bulgărele a cărui atingere îi îngheța palmele și burta prin grosimea tricoului. Injecția își făcea efectul, dar trebuia să rămână calmă. Cunoștea bine beția care-i cuprinde pe artiștii-urlători, împingându-i să vocifereze ore în șir, făcând să plouă în jur cu avalanșe de figuri verbale. Unul dintre amanții ei murise astfel, strivit de ploaia de porțelan de Saxa sau Sevres pe care o făcuse să se precipite din cer. Făcu câțiva pași repezi pe plajă. Unii puteau mugi așa până seara, până le plesneau coardele vocale, incapabili să reziste vertijului de-a vedea născându-se, din neantul glasurilor lor, aceste pete de albeață solidă. Nel aspira la mai multă disciplină. Ar fi vrut să pună bazele unei gramatici a strigătelor. Ale unui lexic permițând, în conformitate cu cuvintele, să se obțină anumite forme, mereu aceleași. Astfel, trei consoane fricative în La minor ar fi creat o curbă, vocabule cum ar fi „câine” sau „cal”: unghiuri drepte; o înjurătură: un con... Și așa mai departe, la infinit. Lexicul odată terminat i-ar oferi strigătorului stăpânirea totală a formelor, pornind de-aici ar fi ușor să se construiască poeme cântate pe mai multe voci care, strofă după strofă, ar face să se întindă sub ochii spectatorilor mase de vis, albe și rigide, sculptate prin simpla putere a zgomotului. Astfel, un grup de câțiva cântăreți-declamatori bine antrenați ar putea materializa, pe scena operei, incredibile arhitecturi de porțelan, titani delicați, castele proliferante, născute din enunțul unor stranii poeme suprarealiste, fără cap, nici coadă.

— Nu sunt decât conglomerate gazoase, îi explicase un chimist dintre cunoștințele sale, frecvența sunetului utilizat provoacă o întărire a gazelor rare, dar nu e decât un fenomen momentan...

Era adevărat, în funcție de dozajul serului, se

influența durata de viață a cristalizărilor vocale, iar acestea aveau, în general, obiceiul să dispară la fel cum apăruseră, restituind cuvântul care stătuse la originea lor după doar câteva minute de existență.

— Ar fi o artă prea efemeră, observase un baritonvedetă, căruia îi împărtășise speranțele ei, materializările tale vor fi dispărut încă înainte ca noi să fi schițat jumătate din sculptură!

Nel ridicase din umeri, îl bănuia de fapt că se temea ca nu cumva curiozitatea spectatorilor să-i îndepărteze de el, în favoarea construcției sonore. De atunci, lucra la perfectarea longevității concretizărilor imaculate.

— Mamă! aruncă ultima oară, înainte de a o lua la fugă de-a lungul franjei de valuri cenușii.

O secundă, văzu, ridicându-se prin ceață, îmbobocirea unei mase suave și delicate, ajunsese deja la curba atelierelor maculate de dejecții.

Portarul parcurgea galeria centrală, cu brațele pline de videocasete.

— Dumneavoastră strigați așa? întrebă el pe un ton iritat.

— Să strig? replică Nel cu cea mai perfectă reacredință. N-a strigat nimeni.

În acel moment, venind din partea cealaltă a dunelor, amortizate de distanță, răsunară trei apeluri, contopite bizar într-un soi de tânguit siflant și aproape nedistinct:

— Pământ/mamă/tată.

Apoi reveni tăcerea, punctată numai de lamentațiile pescărușilor.

— Ce ciudat, remarcă portarul, s-ar fi zis că-i vocea dumneavoastră.

Și se răsuci pe călcâie. Nel reveni în atelier. Pe prund, solidificările se dizolvaseră și nisipul, curgând, le acoperea deja urmele. Într-o zi, avea să ajungă la prelungirea suficientă a creațiilor fonice pentru a le ridica la rangul de opere de artă.

Fără a aprinde o lumânare măcar, lepădă pantalonul

și tricoul, umede de spumă, și se lungi pe sacul de dormit, aruncat într-un colț al atelierului. O durea puțin gâtul. Atâta vreme cât serul nu era perfect, proiectul său de gramatică vocală n-avea să progreseze nici c-un deget. Totuși întrezărea deja constante, umbra anumitor reguli, a anumitor legi. Curios, observase că insultele, obscenitățile, înjurăturile generau forme controlabile, repetându-se fără deformări notabile. Trebuia oare să atribuie acest lucru încărcăturii de energie acumulată în asemenea apostrofări? Puterii lor eliberatoare? Cert era că funcționau mai bine decât toți termenii poetici, metafizici sau „profunzi” pe care-i încercase înainte și exista o anume ironie în a vedea născându-se curbe delicate, umbre de cristal, voaluri de marmură, din enunțul grosolăniilor scatofilice. Un vers ieșit dintr-un poem uitat îi plutea în memorie: „Mi-ai dat noroi și aur am făcut din el”.

Cine spusese asta? În același mod, avea să fie și ea, într-o bună zi, condamnată să urle, în numele artei, gunoaie capabile a-i face să roșească pe cei mai spurcați la gură? Incapabilă să-și afle odihna, se rostogoli pe o parte, căutând în buzunarul drept al sacoșei de piele primele foi ale lexicului sonor. Fiecare vocabulă era urmată de o descriere a efectelor obținute, a compoziției produselor utilizate, uneori de o fotografie polaroid a obiectului astfel creat. Avea acolo cu ce să pună bazele unei arte noi: sculptura vocală, mulajul cântat, basorelieful-poezie și uneori se înfiora la gândul aspectului comercial al unei asemenea descoperiri! Promotorii, arhitecții, nu vor fi oare tentați să creeze case cu vocea? Să clădească orașe întregi având ca unică mână de lucru un cor de cântăreți bine instruiți, o cutie de soluție și o seringă? Vedea deja ridicându-se orașe orbitoare de albeață, smulse din neant prin intermediul unei plângeri, al unui recitativ pus la punct, cu grijă, pe planșeta de proiectare a cabinetului unui arhitect sau pe biroul cutărui maestru al operelor

veroase. Din fericire, însuși caracterul fugitiv al realizărilor, aspectul efemer al formelor, născute din cântec sau declamație, le protejau de orice speculație comercială. Strigătul-sculptură rămânea în domeniul artei și niciodată vreo întreprindere de construcții n-avea să se folosească de ea pentru a scoate bani. Fragilitatea operei devenea cel mai bun mijloc al ei de apărare, iar scurtimea vieții sale, cel mai sigur gaj al eternității!

Culcată pe burtă, parcurgea cuvintele fără a putea măcar să le citească... Erau acolo destule injurii pentru a putea alimenta un corp de gardă timp de un an întreg. Josnicii, trivialități, lui Nel repugnându-i uneori să le pronunțe. Adevărate zoaie verbale, grave, insistente. Limbaj de șanț, mormăituri de animale în rut, stând alături într-o lume de putregai și noroi. Și totuși, această materie cu izuri de hazna o ajuta să creeze cele mai frumoase lucruri.

Cu ocazia sejurului la Saint-Hool, în urmă cu câtva timp înainte de sosirea lui Elsy, locuitorii orașului o surprinseseră hoinărind pe terenul viran, ocupată să lanseze mătănii de obscenități, iar câteva femei, revendicându-și calitatea de mame de familie, le ceruseră atunci bărbaților lor s-o linșeze. Când traversa un supermarket, i se întâmpla adesea să se audă numită „nebuna” sau „aia care zice porcării”, dar nu renunța niciodată. Nici loviturile, nici insultele, nici pietrele n-o făceau să se abată de la calea pe care și-o alesese.

Adeseori, se gândea la trei indivizi care o trântiseră în gunoaie, în după-amiaza aceea. Întărâtați de nevestele lor, ulcerați de-a fi găsit în gura lui Nellie cuvinte pe care până atunci le consideraseră ca aparținând în mod privilegiat sexului tare. Cuvinte-tabu pentru fete și copii, cuvinte de bărbați, de masculi. O loviseră cu cruzime, vizându-i punctele sensibile și, dacă nu erau nevestele în spatele lor, poate că ar fi violat-o.

Se răsuci pe burtă, cu fruntea pierdută în mijlocul

paginilor mototolite. Se simțea foarte moleșită. Fără a-și da seama măcar, o fură somnul. Visă.

Visă că țipase atât de mult, încât devenise mută, corzile ei vocale, înțepenite de disperare, nemailăsând să răzbată niciun sunet. Atunci începea să sufle vântul, ducând prin văzduh marile sculpturi în mijlocul cărora trăia. Reușitele ei, capodoperele, comorile ei artistice, le vedea înălțându-se la cer pentru a dispărea în cele din urmă dincolo de nori. Devenind cu fiecare secundă tot mai mici. Iar masele pluteau în derivă la infinit prin întunericul cosmic, aisberguri de porțelan, survolând planetele cele mai diverse ca niște mărturii ale artei terestre. Atunci, pe deasupra mulțimii de extratereștri masați de-a lungul drumurilor, vedea formele explodând una câte una, făcând să plouă, peste capetele ridicate, torente de înjurături obscene, ca un mesaj derizoriu și grotesc al omenirii către univers. Se deșteptă, scăldată de sudoare, cu părul lipit de tâmple. Se întrebă dacă pisica avea adeseori asemenea coșmaruri. Brusc, se gândi la Elsy. Tânăra femeie îi apărea tot mai mult ca un potențial pericol. Va reuși să-și țină gura sau se va lăsa mânată de demonul curiozității? Și, în acel caz, ce atitudine să adopte? Își dădu seama că-și pierduse toată siguranța de sine. Dintr-o dată, se simțea bătrână.

— Bătrână și ridată, pronunță ea cu voce tare

Dar nicio dezmințire nu se înălță în întuneric. Era singură.

A doua zi, Elsy îl întâlni pe Gregori. Avusese deja ocazia să-și întretaie de două-trei ori drumul cu al lui în cursul plimbărilor, dar el nu păruse să-i remarce prezența niciodată până atunci. Era un cvadragenar bărbos și obez, care se deplasa cu enormă dificultate. Puloverul bleumarin pe care-l purta în permanență, mult prea strâmt pentru corpolența lui ieșită din comun, lăsa să se întrezărească printre ochiurile întinse o piele extraordinar de lividă. O veritabilă carne de albinos,

părând ieșită drept din te miri ce accident de pigmentație. De fiecare dată când trecea prin dreptul atelierului său, Elsy îl auzea gâfâind ca un muribund, gemând, eructând, icnind de parcă s-ar fi dedat unor munci ciclopice, după care se gândise că, pentru un om de-o asemenea greutate, urcarea pe o estradă sau aplecarea pentru a ridica o pensulă ajungea, efectiv, să reprezinte o sarcină de titan. În dimineața aceea, după ce-i urmărise urmele adânci ale pașilor, pe un parcurs sinuos și stângaci, îl descoperi pe plajă, foarte aproape de dune. Stătea în picioare, cu fața spre hulă, între o mică roabă din metal cu vopseaua roasă de sare și un aparat curios, înțesat de fire și circuite integrate, din familia oglinzilor parabolice sau a radarului. Se rezema de coada unei lopeți, iar vântul îl biciuia în plin, fără a reuși să-i clintească enorma făptură.

— Salut, spuse Elsy, merge?

Fără a întoarce capul, omul schiță un gest molatic cu mâna dreaptă.

— Am terminat, îl auzi ea gâfâind și, în aceeași clipă, pe ciudatul aparat se stinse o lampă roșie.

Apoi îl văzu apucând unealta înfiptă la picioarele lui, cu o extremă lentoare, un teatralism voluntar care ducea imediat cu gândul spre ceremonia săbiei la samurai și, o fracțiune de secundă, se întrebă dacă nu cumva avea s-o decapiteze, acolo, brusc, dintr-o simplă mișcare a mâinii, dar în loc de asta, omul o luă din loc, pornind în direcția valurilor cu maiestatea unui rinocer care-și potrivește pasul de atac. Stupefiată, îl privi părăsind plaja și mergând pe suprafața valurilor fără ca picioarele sale să se scufunde în apa sărată. Da, exact asta făcea. Se deplasa pe mare, fără prea mult efort, de parcă ar fi fost vorba de un patinoar sau un lac înghețat! Înainte ca Elsy să-și fi revenit din uimire, implântase tăișul instrumentului în forfota dintre două creste de spumă, ajutându-se de picior ca orice muncitor care sapă în ciment sau pietriș. Roti scurt din umeri, iar Elsy

văzu ceva, ce crezu mai întâi că era o piatră de temelie, aterizând în roabă. Acum, Gregori lucra rapid, cu gura larg deschisă, iar blocurile plouau pe plajă, ricoșând și îngrămădindu-se pe nisip. Elsy se aplecă să ridice unul dintre paralelipipedele ce se înfundaseră la câțiva centimetri de piciorul ei stâng. Avea o consistență cam ca a cauciucului, dar era de-o transparență perfectă. O cărămidă, într-adevăr. O cărămidă din apă de mare și, imobilizat în centrul ei ca într-un bloc de rășină pentru presarea hârtiilor, văzu un pește.

— Ce-i asta? nu se putu ea abține să nu-l întrebe pe omul care revenea, cu lopata sub braț.

— Stereotomie estetică, răspunse el fără alte comentarii.

Elsy îl ajută să-și stivuiască în roabă ciudatele cuburi de apă salină solidificată, unde pluteau scoici, alge sau feluriți pești. Înainte de-a o lua din loc, se întoarse ultima oară pentru a examina marea: în mijlocul valurilor imobilizate se căsca o excavație. O gaură cu contururi regulate, rectilinii, cum sparge uneori târnăcopul în zidurile surpate și zări cum, pe distanța de treizeci de metri, valurile luaseră aspectul unui perete orizontal, format din paralelipipede de apă, sare și spumă, juxtapuse.

„S-ar zice că-i un trotuar în zi de rebeliune, își spuse ea deodată, un bulevard sau o piață de unde se smulg bolovanii de caldarâm. Nebunul ăsta devastează oceanul!”

În zilele următoare, când i se întâmpla să treacă prin fața atelierului lui Gregori, putu constata că obezul părea ocupat să-și îngrămădească straniile pietre unele peste altele, de jur împrejur, ca și cum ar fi vrut să construiască un soi de celulă uriașă cu el în mijloc... Prizonier.

„Se zidește de viu”, cugetă ea, „se zidește într-o temniță din apă de mare...”

Și se înfioră.

Timpul trecea ca melcul. Zilele se scurgeau acum cu încetinitorul, iar Elsy simțea apropiindu-se primele simptome ale plictiselii: oboseala moale a după-amiezelor vide, moțăiala orelor găunoase.

Uneori, se apuca de băut, pândind momentul când atelierul începea să se învârtească, iar ea trebuia să se întoarcă la sacul de dormit în patru labe.

— Nu știu la ce lucrezi, îi spuse ea lui Nel, când aceasta revenea dintr-una din interminabilele sale hoinăreli printre dune, dar ai putea măcar să mă pui la curent. La urma urmei, agenția MacFloyd ți-a finanțat cercetările timp de șase ani, iar eu reprezint agenția MacFloyd! Și-apoi, așa aș avea mai puțin impresia că sunt ALTCEVA decât o menajeră...

Nel roși, tulburată.

— Nu vreau să te țin la distanță, se bâlbâi ea și, pentru a-și dovedi buna-credință, consimți să-i explice în mod succint scopul lucrărilor. Pentru moment, tatonez, conchise ea, dar soluția e aproape, o simt. De cum voi avea ceva serios, am să-ți fac semn...

Mințea oare? Căuta să câștige timp? Elsy n-ar fi putut spune. Acum își petrecea cea mai mare parte a timpului bronzându-se, complet goală, pe coasta dunelor, indiferentă față de reflexele luminoase pe care le aprindea soarele pe binoclul portarului, îndreptat în direcția ei. Seara, când revenea, îmbrăcată numai cu medalionul (o bijuterie de mărimea unui ceas de buzunar împodobită cu un soare arzător), îl surprindea cu regularitate pe angajatul galeriei spionând-o pe Nel, cu ocularele uriașului său ochean marinăresc, înfipte în orbitele adânci...

Nel a părăsit curând atelierul în favoarea bibliotecii municipale, unde petrecea câte opt ore pe zi, consultând tratate groase de lingvistică și fonetică asupra înjurăturilor arăbești, persane sau chinezești, a grosolăniilor turcești și injuriilor grecești. Spera să

găsească, în mijlocul acestui potop de imprecații murdare, elemente de construcție vocală interesante. Anumite insulte erau atât de șocante, de umilitoare, încât uneori ezita să le copieze în caietul gros, școlăresc, pe care-l cumpărase în acest scop. Totuși era aproape sigură de puterea lor creatoare. Exista în ele un nu-știu-ce care activa Eul în profunzimile sale cele mai secrete, provocând șocul miturilor ascunse unde animalitatea ființei izbucnea în rituri bestiale și practici de o obscenitate vecină, prin sfruntarea sa, cu psihanaliza și nebunia. Din aceste lături, din acea agitație mintală și fizică, țâșnea vibrația care modula vocea în momentul actului. Emoția crea lungimea de undă, iar frecvența, obiectul. Rușinea, mânia sau jubilația care se atașau fiecărei înjurături, jucau rolul butonului de căutare a posturilor la stația de emisie, contactul se stabilea ca prin miracol, iar mesajul trecea…

Nel lucra fără răgaz, mestecând o tabletă de proteine vegetale, atunci când se făcea simțită foamea, aplecată pe masa îngustă de lemn cafeniu din centrul marii săli de lectură, în spate cu privirea curioasă a bibliotecarilor care născoceau mii de pretexte (cărți de aranjat, etajere de șters) în singurul scop de a se uita peste umărul ei la titlurile lucrărilor pe care le scosese din rafturi cu câteva ore mai înainte. Apoi se auzeau șușotind cu expresii conspirative, lăsând să scape, din nebăgare de seamă, câteva cuvinte rostite puțin cam prea tare. Iar aprecieri gen: „… Volume care ar trebui puse la index…” sau „Alibi universitar acoperind scrieri pornografice” ajungeau atunci până la urechile lui Nel, ocupată să-și sugă creionul descifrând cine știe ce vechi nomenclator al înjurăturilor din marina comercială feniciană sau „tabel exhaustiv al insultelor de luptă utilizate în școlile de gladiatori din Roma în secolul V Î.Ch.”

Odată terminată recolta de gunoaie, părăsea clădirea publică, nu fără a percepe – abia ce închisese ușa – exclamații de dispreț ca: „Asta e, artista! Merge să ia

aer!” sau „Ia te uită! Nebuna se duce să-și experimenteze porcăriile! Cel puțin o să se poată lua în gât cu gagiu-său, n-o să rămână fără replică!”

Dacă era timp frumos, lâncezea pe terasa unei cafenele, până seara, în momentul când soarele se înroșea și șoferii autocarelor cu turiști își rechemau clienții cu puternice semnale de claxon. Acest exod era pentru ea ca un semnal, se ridica și se închidea în toaletă, pentru a-și scoate din poșetă seringa plină și acele protejate cu capsule de plastic. După ce-și fricționa gâtul cu eter, căuta pe linia carotidei punctul de injecție și apăsa pistonul cu o mișcare lentă, regulată. Odată sfârșită și această treabă, știa că dispunea de cel mult o jumătate de oră pentru a se înfunda în inima dunelor și a-și striga toată beția.

Ultimele activități la bibliotecă o ajutaseră mult: selecționând înjurăturile conform formelor constante pe care le puteau crea, ajunsese să construiască o formulă în două fraze, care reușea să schițeze silueta unui elefant.

Așa că se așeza în craterul unei movilițe, indiferentă față de nisipul care i se infiltra sub rochie și șoptea, peste palma desfăcută, cele douăzeci și patru de sudalme chinezești, simțindu-și bătăile inimii când minusculul animal se materializa peste linia vieții ei ca o sculptură de jad albastru, cu conturul molatic al trompei, curba fildeșilor abia marcată... Marea dificultate consta desigur în a nu accentua niciun cuvânt în defavoarea altuia, altfel se pomenea mamă a unei făpturi șchioape cu trompa hipertrofiată și labele prea scurte. Cu cât ridica mai tare tonul, cu atâta animalul creștea mai mult în mărime. Dacă șoapta crea un pandantiv, volumul folosit în conversația mondenă dădea naștere unei statui de talie analoagă cu cea a elefantului real. Nel se distra mult să privească plaja umplându-se astfel cu o coloană de pahiderme din porțelan, netede, strălucitoare, sub primele raze ale

lunii. S-ar fi zis că erau figurinele gigantice din cine știe ce grădină japoneză, naufragiată, care eșuaseră pe plajă, aduse ușurel de valuri, pentru a sfârși acolo, sortite unei îngropări progresive în inima dunelor. Totuși durata de viață a statuetelor nu depășea niciodată un sfert de oră, iar mamuții se dizolvau în noapte unul după altul, restituind șiragul de obscenități care le prezidaseră creația. Într-o seară, Nel se amuzase să-i ofere lui Gregori un elefant-strigăt mare cât un bibelou, care se evaporase, evident, în buzunarul băiatului, când acesta revenea pe jos spre galerie, pe străzile pustii. Foarte nemulțumit, îi mărturisise a doua zi:

— Știi, nu înțeleg ce mi s-a întâmplat, ți-am pierdut cadoul și-apoi am avut o halucinație. Aseară, în timp ce mergeam, mi s-a părut deodată că-ți aud vocea șoptind niște insulte. Da, ți-o jur! Mă neliniștește... Adevărate porcării cum n-am auzit în viața mea! Mă întreb de unde-a scos așa ceva subconștientul meu. A fost îngrozitor. Și când mă gândesc că în craniul meu dormitează niște chestii atât de obscene. Dezgustător, cu adevărat dezgustător!

Îi fusese foarte greu să nu izbucnească în râs. De fapt se simțea bine, umflată, plină, ca de fiecare dată când reușea într-o întreprindere de creație. Comanda, în sfârșit, materiei vocale, într-o bună zi urma să aibă un vocabular suficient pentru a sculpta din neant toate subiectele la alegere; în așteptare, trebuia să muncească și iar să muncească, să muncească mereu...

Prima scrisoare anonimă a sosit la galerie în primele zile ale lunii solare. Era o foaie de hârtie proastă, pe care fuseseră lipite litere decupate dintr-un ziar, pentru a forma câteva fraze șontoroage, dichisite cu greșeli de ortografie grosolane, exprimând ideea generală că:

„Carate. Coasta ia noastră. O să măturăm orașu de toți ca tine. Meri deți fă căcănările înaltă parte.”

Elsy îi făcu o vizită lui Gregori pentru a-i arăta epistola. Sculptorul obez, mereu ocupat să-și stivuiască în jur cărămizile din apă de mare, consimți să se întrerupă o secundă pentru a o anunța că, probabil, nu era decât un început, din moment ce el însuși primea cu regularitate răvașe similare, de câteva luni.

— Privește, îi prezentă Gregori un harpon în care înfipsese un număr impresionant de file, am optzeci și patru, câte una la două zile, ca să fiu exact. Toate spun același lucru. Injurii, amenințări. Servim drept defulare oamenilor cinstiți din oraș, nimic grav…

Elsy era mai puțin optimistă, se temea ca vântul dinspre mare să nu fi abătut zilnic spre oraș insultele restituite prin dezagregarea sculpturilor. Lecturile lui Nel la bibliotecă nu trecuseră neobservate. Putea paria că se trăncănise mult pe seama ei în piețele publice din cercul căsuțelor stacojii. De-aici și până la a-și imagina un oarecare comitet de vigilență, cu sediul în bistrourile din port, care lucra la expulzarea lor, nu mai era decât un pas. Se reculese, râzându-și de ea însăși, iată că devenea la fel de paranoică precum cea pe care era însărcinată s-o apere!

În zilele următoare au sosit alte mesaje, asemănătoare celui dintâi, dar Nel nu le dădu atenție, arzând corespondența fără a o citi măcar, în scrumiera mare de bronz din hol. Își rări vizitele de documentare, consacrându-și de-acum tot timpul elaborării unei substanțe concentrate, capabilă să prelungească durata de viață a materializărilor fonice la mai multe ore. Ar fi trebuit să încerce pe păsări compoziția astfel obținută, dar nu voia să atragă și mai mult atenția asupra sa, ducându-se să cumpere cutii cu câte zece canari de la negustorul de animale domestice care ținea prăvălie pe strada de promenadă… Nu mai avea decât o singură soluție: să experimenteze produsul pe sine însăși, fără încercări prealabile. Existau, bineînțeles, riscuri, dar Nel nu considerase niciodată arta un hobby lipsit de

pericole.

Așteptă seara, apoi se duse cu mașina între dune și mare, foarte departe de galerie, unde nimeni n-o putea vedea sau auzi, escaladă colina de nisip cea mai apropiată, se așeză și deschise mica trusă de marochin pe care o ținuse tot drumul pe genunchi.

Înțepătura în sine nu era deloc neplăcută. Totuși, după un minut, Nel simți durerea arzându-i gâtlejul ca un gheizer de ulei fierbinte. Un văl negru îi întunecă vederea, iar peisajul se clătină subit. Își spuse: „Am să mă trag în țeapă pe seringă, în cădere”, fruntea i se izbi de sol, iar gura i se umplu cu praf de scoici, de cochilii sparte. Ar fi vrut să țipe, dar coardele vocale îi păreau niște baghete de bronz încătușându-i laringele. Își tot repeta: „Trebuia să mi se-ntâmple! Trebuia să mi se-ntâmple!” Trupul ei se rostogolea pe pantă ca un pachet diform, spre valurile cenușii. Un buștean o opri din alunecare, sfâșiindu-i puloverul bleumarin și zgâriind-o pe umăr. Rămase nemișcată, cu ochii închiși, neîndrăznind să-și mai pipăie gâtul unde părea să se solidifice un beton cu priză rapidă. Noua formulă era prea puternică, mult prea puternică. Se răsturnă pe spate, insensibilă la arsura care-i biciuia umărul sfârtecat și deschise gura ca pentru a expulza, într-un țipăt eliberator, masa dură care-i comprima cartilajele, dar limba i se agită zadarnic fără a reuși să moduleze un singur sunet. „Sunt mută”, o izbi gândul ca un glonț de pușcă, angoasa făcând-o să se sufoce. Se ridică pe nisipul moale, zece metri mai sus, cu geanta, pe care și-o strivise în cădere, vomându-și resturile de fiole multicolore, flacoane sparte și seringi pulverizate. Își duse mâna la beregată. Din vena ruptă curgea puțin sânge, acum părând a avea grefat pe carotidă un fel de ganglion dur și sensibil. Dureros, foarte dureros.

Nu mai avu forța să urce pentru a-și aduna tocul de piele neagră și se mulțumi să coboare împleticită panta nisipoasă, sucindu-și gleznele la fiecare pas. „O să

treacă”, își spuse ea, pentru a se sili să se calmeze. Mica mașină aștepta jos, cu portiera deschisă. Nel se lăsă să cadă îndărătul volanului și demară. Conducea cu mâini moi, în zig-zag, pe la marginea valurilor, ridicând mari jerbe de stropi care cădeau pe capotă cu răpăieli de grindină. Văzu că-și pierduse sandalele, îi veni să râdă și nu reuși să emită decât un fel de zgomot gutural, neomenesc.

Ajunsă la galerie, traversă ca o somnambulă promenada mare și se prăbuși pe salteaua pneumatică, pradă unui tremur de nestăpânit. Gâtul o durea atât de rău, încât se chinui îngrozitor până să înghită o pastilă soporifică. Nu voia să gândească. „Mai ales să nu gândesc, își repeta, să aștept ziua de mâine și să văd. În orice caz, o să treacă, o să treacă...”

Se cufundă într-un somn agitat, populat de coșmaruri unde se vedea pe sine însăși alergând pe creasta dunelor, urlând formula de creație a elefanților, în vreme ce o gloată dușmănoasă o urmărea agitând bastoane și puști.

— Scoală-te, pentru Dumnezeu! îi gâfâi deodată un glas la ureche. Scoală-te! Pe cine insulți așa? O să te-audă din celălalt capăt al orașului!

Mirosul transpirației lui Gregori o învălui și se ridică pe salteaua pneumatică, ferindu-se de atingerea mâinilor grase și moi care o zgâlțâiau fără menajamente.

— Ți-e mai bine? întrebă sculptorul, îndepărtându-se. Ai avut un coșmar, vorbeai în somn. Țipai mai degrabă, asta m-a trezit. Vrei să bei ceva?

Nel scutură negativ din cap, devenind în același timp conștientă că vorbise în somn.

— Nu mai sunt mută! jubilă ea. Nu mai sunt mută!

Deranjată, Elsy gemu, agitându-se. Gregori se retrase, cu un semn vag al mâinii:

— Salut și somn ușor.

În timp ce traversă culoarul pentru a ajunge înapoi în

atelier, îl auzi înjurând:

— Al dracului! Ce-i asta?

Presimțind catastrofa, Nel se ridică și fugi pe urmele grasului. Rămase imediat nemișcată lângă el, în mijlocul parchetului scârțâitor, cu ochii fixați asupra spectacolului pe care-l oferea plaja în spatele geamurilor verzi ale verandei. Zece elefanți de porțelan în mărime naturală stăteau împrăștiați pe nisip și dune. Valurile scăldau, clipocind, stâlpii netezi și lucioși ai enormelor picioare, iar luna arunca reflexe de ceainic pe curbele monumentale ale spinărilor puternice.

— Tu i-ai făcut pe-ăștia, hai? șopti Gregori. E superb. Superb!

Nel înclină din cap tăcută, neîndrăznind să mai pronunțe un cuvânt. Gregori o și apucase de mână, trăgând-o spre mare. Era o grădină zoologică de vis. O turmă de pahiderme, apărută direct dintr-un basm. Nisipul ridicat de vânt susura pe coastele lor ca sunetul cristalin al zahărului-pudră presărat într-o ceașcă goală la ceaiul de la ora cinci. Gregori se plimba printre labele lor, indiferent la valurile care-i udau poalele pantalonilor.

— Genial, șoptea el, genial!

Anumite sculpturi se afundaseră în solul moale și câțiva elefanți aveau aerul de a înclina capetele ca pentru a se pregăti să atace orașul. Turma se întindea între dune, etalând nuanțe de la bleu la roz viu.

Elsy ieși în sfârșit din galerie, clătinându-se de somn, amețită de sedativele pe care le lua tot mai des. Privelișteа o țintui locului.

— Ce-i bordelul ăsta? răsună în spatele lor glasul portarului.

Era în tricou de corp și izmene, cu o pușcă în bandulieră. S-ar fi zis că era un vânător rătăcit într-un safari de fantezie. Nel îl văzu luând la ochi animalul cel mai apropiat.

— Nu face prostii, bătrâne! îl preveni Gregori. Nu

sunt decât niște statui. Statui, înțelegi?

Paznicul făcu un pas înapoi, iar Elsy auzi clar declicul siguranței pe care o ridica.

— Eu nu înțeleg decât că porcăriile astea, nu erau aici, acum o jumătate de ceas! Nu-i firesc, trebuie să le luați de-aici! Mai întâi, că se găsesc pe teritoriul comunei și n-aveți niciun drept de expoziție pe terenul din jurul galeriei!

Gregori vru să facă un pas, dar portarul ochise deja „fiara" din fața lui. Cele două țevi își scuipară flacăra roșie la interval de o jumătate de secundă, proiectilele piuiră, ricoșând pe conturul lustruit al trompei fără a ciobi măcar materia aparent atât de fragilă. Urmă un moment de suspensie, după care omul se retrase, bodogănind:

— Descurcați-vă să eliberați terenul înainte de ora legală, că de nu, chem sticleții.

Elsy se înfiora, simțea deja că acest incident ridicol avea să aibă în curând consecințe grave. Laba grea a lui Gregori i se așeză pe umăr, amical.

— Haide, făcu el, împingând-o spre galerie, acum să dormim.

Se întoarseră ultima oară, ca pentru a-și întipări în fundul memoriei imaginea turmei, de culoarea norilor, înțepenită într-o cursă imobilă, fragilă și totodată de neconceput.

Elefanții n-au dispărut decât în zori, iar Elsy și-a astupat timpanele pentru a nu auzi revărsarea torentului de înjurături infecte care le dăduseră naștere. Dar, vântul suflând spre uscat, existau șanse ca tot orașul să se fi trezit pentru a asculta atent discursul scârbos ce cădea din cer în acea dimineață, precum cuvintele unui zeu înnebunit dintr-o dată, dojenindu-și făpturile într-un limbaj obscen...

În zilele următoare, Nel n-a mai îndrăznit să-și descleștеze dinții decât pentru a mânca.

„Iat-o condamnată la tăcere”, își spuse Elsy.

Nellie nu mai putea nici măcar să dea telefon. Seara la culcare își punea căluș, înfundându-și în gură o batistă făcută ghemotoc și înnodându-și peste față un fular de stofă groasă care o sufoca. Nu putea decât să aștepte. Să aștepte, pur și simplu, ca soluția injectată să-și încheie efectul. Se comportase ca o idioată, dar exaltarea de-a-și fi atins țelul îi ascunsese pericolele implicate.

„Și dacă efectul injecției a devenit permanent?”

Întrebarea se înscria cu litere de foc în mintea lui Elsy, care trebuia să facă eforturi neîncetate pentru a nu ceda panicii ce-o inunda. Și dacă, de-acum înainte, cel mai scurt cuvânt, cea mai mică silabă ieșită din gura lui Nel avea să dea naștere unei materializări, ca acei șerpi, perle sau diamante scuipate de vrăjitoarele din poveștile de odinioară? Nellie începu să nu mai iasă din casă. Gregori venea uneori la ele în vizită, aducându-le câte o ceașcă de ceai sau cafea. Căpătă curând obiceiul de a le alimenta cu conserve, bere sau biscuiți. Vorbea puțin, nu împărțea cu ele mesele, mulțumindu-se să înghită câteva tablete cu hrană de regim pe care le blestema cu năduf. Niciodată nu cerea nici cel mai mic amănunt despre lucrările lui Nel. Era un companion agreabil și, în mai multe rânduri, Elsy îl surprinse arzând scrisorile anonime pe care le aducea portarul, pentru ca Nellie să nu fie tentată să ia cunoștință de conținutul lor. Era un gest delicat, pe care Elsy îl aprecia la justa lui valoare. Cu cât trecea mai mult timp, cu atât teama lui Nel părea să crească. Nu mai îndrăznea să se arate; părăsirea galeriei, străbaterea orașului, o chinuiau indescriptibil.

„Am un presentiment, mâzgăli ea, într-o seară, pe un caiet, se va întâmpla ceva, ceva rău pentru noi trei...”

— Aiureli! mormăi Gregori, iar Nel nu îndrăzni să insiste.

Dimineața, Elsy se sculă foarte devreme, cu mult înaintea paznicului, ieșind să ia scrisorile anonime pe

care poștașul le lăsa sub o piatră plată, la intrarea galeriei. În fiecare zi erau tot mai numeroase și unele, netimbrate, păreau să indice că autorii se deplasaseră personal pentru a le strecura sub piatra ce făcea oficiul de cutie poștală. În afara cazului că slujbașul, încălcând regulamentele, nu-și asumase sarcina de a le aduce gratis, ceea ce în fond nu ținea de domeniul imposibilului...

— Nu te amărî, îi spuse într-o seară Gregori, poți fi sigură că jumătate din zdrențele astea sunt confecționate de portar însuși, ne detestă.

Atmosfera devenea sufocantă. Când abandona atelierul pentru câte o scurtă promenadă printre dune, Elsy nu putea scăpa de impresia că era urmărită.

— Ne spionează cineva, sunt sigură, îi declară ea într-o seară lui Gregori.

Dar, din nou, omul cel gras ridică din umeri. A doua zi, nemairezistând, luă mașina și făcu un tur prin oraș. În tot timpul escapadei, stinghereala nu încetă să-i crească și, în pragul unei crize de nervi, porni înapoi spre galerie. Mâinile, din ce în ce mai umede, îi alunecau pe volan.

Deodată, în timp ce ocolea o movilă, în fața capotei automobilului se materializă o formă metalică; nu avu timp decât să cotească la stânga, scufundând vehiculul în valuri până la osii. Obiectul, pe care fusese gata să-l lovească în plin, i se păru dintr-o dată familiar, era antena parabolică pe care o folosea Gregori la experiențele lui de stereotomie estetică. Remarcă de îndată că firele multicolore fuseseră smulse și fluturau în vânt. Deschise portiera, sărind în valurile pline de varec. Mașinăria fusese ciopârțită cu târnăcopul sau securea, iar nisipul era presărat cu confeti albastre, roșii și galbene, ale rezistențelor și condensatorilor risipiți. Elsy simți un fior neplăcut înjunghiind-o prin șale. Puțin mai departe, roaba zăcea pe-o latură, vomându-și încărcătura de cărămizi din apă de mare

roz…

ROZ?

Elsy sări într-acolo, pradă unei presimțiri rele. Surpriza aproape că-i smulse un țipăt, dar gâtul nu reuși decât să i se contracte într-un spasm mut și dureros. Gregori era acolo, doborât pe nisip, peste roabă, tăiat într-un maldăr de cuburi roz și păroase, de aceeași mână criminală care răsturnase peste el antena parabolică atunci când, probabil, era ocupat cu altceva.

Luptând împotriva sentimentului de respingere care o năpădea, Elsy se aplecă, atingând cu vârful unghiilor paralelipipedele trandafirii unde sclipea o sudoare subțire, de spaimă. Da, acela era Gregori, redus la starea de zid dărâmat, de pietre din carne. În timp ce scotocea prin mijlocul cărămizilor umane, mâna ei izolă un fragment unde se deschideau doi ochi. Întoarse imediat capul, atât de plină de deznădejde și mirare părea privirea aceea.

— Nu-l pot lăsa aici!

Ideea i se impuse cu tărie. Nu cunoștea o iotă din stereotomie și, la urma urmei, era posibil ca fenomenul să fie reversibil. Alergă la mașină, scoase din portbagaj valiza mare de carton presat pe care o ținea pentru transportul hainelor și începu să-l îndese înăuntru pe Gregori, claie peste grămadă, repetându-și în sinea ei: „Nu trebuie să uit nicio bucată, aș face din el un infirm.” Bagajul se revelă curând ca fiind prea mic și fu nevoită să se resemneze la a arunca resturile omenești pe bancheta din spate. Când își reluă locul la volan, mâinile îi tremurau nestăpânite. Porni cu mașina de-a latul plajei, apăsând cu piciorul gol pe accelerație, spre galerie.

Și acolo suflase vântul catastrofei. În nenumărate locuri, domul de plexiglas, stropit cu acid, se găurise, lăsând să apară răni mari, moi și căscate, prin care intrau păsările. Pescărușii și cormoranii zburau pe

culoare, ciocnindu-se între ei, crăpând pânzele din ateliere, răsturnând sculpturile cu lovituri puternice ale aripilor, înspăimântate. Recunoscând mașina, portarul ieși din gheretă, cu pușca în mână; purta o beretă trasă pe sprâncene, care-i dădea un aer extraordinar de îndârjit.

— Spurcăciune, gâfâi el, era timpul să se hotărască cineva să vă pună pe fugă! Suntem oameni cumsecade, noi, n-aveți decât să vă luați de voi înșivă!

Se vedea bine că era beat mort, iar Elsy îl dădu la o parte. În promenadă, păsările piuiau, presărând mari vârtejuri de pene și trebui să-și apere fața cu antebrațul ridicat, fugind dintr-o suflare până la atelier. Nel zăcea pe spate, cu călușul în gură. Fusese despuiată brutal, sfâșiindu-i-se hainele, cu pielea torturată, semănată cu vânătăi mari, lăsând clar să se vadă că fusese bătută de moarte. Totuși, lipindu-și urechea de sânul ei stâng, Elsy constată că inima încă îi mai bătea. Se reculese și îndesă, la nimereală, hârtiile într-o poșetă, având grijă să nu uite gramatica strigătelor și schițele pentru partiturile primei opere de sculptură vocală scrisă vreodată. Nici nu se mai punea problema să rămână acolo, vandalii care o molestaseră pe Nel și-l uciseseră pe Gregori puteau reveni în orice moment să-și termine treaba. Ieși, susținând-o, de bine, de rău pe Nel, abandonând hainele, obiectele de toaletă, cramponându-se doar de acel sac grosolan de iută care conținea rezultatul a zece ani de cercetări. Îngreunată de povara umană, se clătină penibil până la mașină. Și deodată, în momentul când deschidea portiera, îl văzu pe portar luându-le în cătare cu trăsăturile schimonosite de furie. Împușcătura detună, enormă, iar Elsy se aruncă pe fotoliu, cu un reflex disperat, în timp ce primul proiectil spulbera un geam lateral. O răsturnă pe Nel pe bancheta rezervată pasagerului și manevră, ca prin vis, volanul și schimbătorul de viteze, smulgând micul vehicul din nisipul plajei. În timp ce se înscria pe drum,

un al doilea glonț ricoșă pe aripa din față, smulgând vopseaua pe vreo zece centimetri. Acceleră. Abia când galeria dispăru complet din oglinda retrovizoare, Elsy începu să plângă.

Merse astfel până la miezul nopții, ametită, fără să știe încotro se îndreaptă. Nellie nu-și recăpătase cunoștința, iar pulsul îi slăbea de la o oră la alta. Din când în când, haosul îi smulgea câte un geamăt, din fericire, înăbușit de călușul care-i astupa gura. În jurul miezului nopții, un ocol le făcu să ajungă sub firma unui motel de pe malul mării.

Elsy nu mai putea. O duse cât putea de ușurel pe artistă până pe bancheta din spate, o acoperi cu o cuvertură veche de picnic, pătată cu ketchup și conduse mașina spre ghereta de sticlă iluminată a biroului de recepție. Era o lovitură de poker, întâmplător, recepționerul de noapte era beat criță și îi trebui aproape un sfert de oră până găsi cheia. Elsy se așeză nestingherită la volan și merse până la clădirea mică din elemente prefabricate. Transportarea lui Nellie înăuntru nu fu o muncă ușoară, la cea mai mică mișcare bruscă, rănita începea să geamă și să se zbată. Elsy știa că în mod normal ar fi trebuit să cheme un medic, dar cele întâmplate o înspăimântau peste măsură. Se imagina deja urmărită de tot orașul, linșată fără nici cel mai sumar proces, lapidată sau aruncată de vie într-un cazan cu smoală fierbinte...

Se așeză pe canapea, lângă femeia leșinată.

Era o cameră strâmtă, înaltă, cu unghiuri dezarmonioase. Un dulap negru și banal ocupa tot spațiul. Elsy se ridică și începu să îndese înăuntru cărămizile umane scoase din valiză și sac. Procedă, aliniindu-le regulat, cu impresia curioasă de-a clădi un zid în interiorul unei mobile. În momentul închiderii ușii, luă din construcție cărămida unde se deschidea gura lui Gregori, o puse pe noptieră, apoi încuie dulapul cu broască ruginită. Merse la fereastră. Orașul părea calm,

marea nu mai era decât o gaură neagră între dune. Se lăsă din nou să cadă pe patul tare și scârțâitor, cu ochii ațintiți asupra buzelor lui Gregori depuse pe noptieră lângă scrumieră, ca și cum ar fi așteptat vreun oracol miraculos. Nu putea face nimic. Se hotărî să doarmă, puse pe ușă anunțul „Nu deranjați”, înghiți două comprimate de fenobarbital găsite pe măsuța din baie și se aruncă pe burtă în mijlocul cearșafurilor albite prost.

Căzu foarte repede pradă somnului.

Se trezi peste o oră, smulsă din uitare de către un coșmar fără sens în care mandibula lui Gregori, zăcând în continuare între scrumieră și veioză, îi striga avertismente și preveniri. Nu-i trebuiră decât zece secunde pentru a-și da seama că Nel, în delirul febrei, își smulsese călușul și urla din răsputeri. Sări jos, încercând să acopere cu mâna fața rănitei, dar Nel o împinse cu o violență incredibilă, trântind-o în ușa de la intrare, a cărei broască ieftină cedă sub impact. Elsy se rostogoli pe treptele peronului.

Nellie scoase un nou țipăt vibrant și răgușit, care nu avea nimic omenesc în el. Era urletul unei mașini lovite de moarte, lătratul terifiant al unui automobil în momentul accidentului. Elsy căzu pe jos în secunda când, un enorm cub albăstriu, se prăvăli ca o nicovală, pe biroul recepției, pulverizând geamurile într-un gheizer de fulgere tăioase. Nel se răsturnă pe spate, cu gemete de durere făcându-i buzele să tremure. Alte blocuri ricoșară pe cel dintâi, rostogolindu-se prin parcare și până în valuri, făcând țăndări mașinile parcate. Fiecare dintre ele avea cam zece metri lățime, păreau niște case ivite din neant, pietre de pavaj aruncate de un colos invizibil. Nel se prăbușise de-a latul patului, durerea din gât întețindu-i-se, explodând în figuri din ce în ce mai mari. Era o ploaie de meteoriți tăiați în chip curios în unghiuri drepte. Elsy îi vedea îngrămădindu-se pe acoperișurile căsuțelor, zdrobind firmele luminoase care alcătuiau, din litere luminate

intermitent, numele motelului, apăsând lemnăria, care deja se sfărâma în mijlocul unui nor de ciment spulberat. În unele locuri, materializările vocale se aglomeraseră unele peste altele, schițând sugestia unui zid din pietre titanice.

„Trebuie să se oprească din urlat! își spuse disperată Elsy, altfel o să îngroape tot orașul!” Și-și imagină localitatea dispărând sub o avalanșă venită de nicăieri, transformându-se într-unul din acele morminte grosiere alcătuite din îngrămădiri de bolovani. Se târî în genunchi, cu ochii încețoșați de lacrimi, mușcându-și buzele, în timp ce țipetele cădeau din nori, ricoșând pe dune, strivind pescărușii în plin zbor, volatilizând acoperișurile, deschizând breșe în casele din jur. Reuși să-și regăsească suficient controlul nervilor, strangulând tremurul care o scutura. Imediat lângă ea, o mașină, abandonată de proprietarul îngrozit, aștepta duduind, cu portiera deschisă. Elsy alergă în patru labe, escaladă scaunul și se strecură la volan. În timp ce băga în viteză, ceva ieși din noapte, în fața mașinii. Era un soi de val de materie lividă, care tocmai se formase la nivelul trotuarului, înglobând în scurgerea sa un hidrant, o pubelă și un câine care trecea pe-acolo. Sări din mașină. S-ar fi zis că era o stranie lavă albă și rece, o materie tasată, tare și moale în același timp. Câinele, din care rămăseseră în exterior doar capul și labele dinainte scotea lătrături înfricoșate. Vru să-i sară în ajutor, dar animalul părea imobilizat într-o temniță de porțelan. Alte concretizări de același gen se formau deja pe șosea, absorbind-o pe o femeie în capot, cu copiii ei. Elsy se aruncă asupra mașinii și demară în trombă, în zig-zag, pentru a evita blocurile ireale ce păreau să se nască din noapte, schițând forme fantastice. Conducea, cu mâinile crispate pe plasticul unsuros, privind în retrovizor cum se ridicau aisbergurile de porțelan care acum înghițeau sau zdrobeau primele case ale periferiilor. S-ar fi zis că o banchiză răsărită din neant s-ar fi hotărât deodată să

acopere orașul cu crusta ei lisă și lucitoare. Avea impresia unei simfonii de forme abstracte încălecându-se unele pe altele în ritmul unui dirijor nevăzut, impresia unui soi de sculptură unde se acuplau într-o înmugurire delirantă toate formele cunoscute ale geometriei, cuburi, conuri, cilindri, dând totodată naștere unei generații de poliedre monstruoase, oraș mitic ale cărui ziduri păreau să se înalțe cu o viteză vertiginoasă. Mașina lovi bordura trotuarului, iar Elsy văzu foarte clar un nor de materie solidă, mare cât un vaporaș, începând să urce strada ca și cum ar fi navigat pe un fluviu, strivind la babord și tribord imobilele pe care bordurile sale aveau ghinionul să le atingă. Era o scenă de vis, terifiantă și frumoasă în lumina albăstrie a lunii, un cataclism ieșit drept dintr-o poveste, un spectacol fără precedent al materiei dinamice, o operă solidă, o proliferare care devenea muzică. Fu gata să oprească mașina pentru simpla plăcere de a urmări evoluția formelor misterioase.

„E creațiunea în acțiune!” își spuse ea deodată. „Banchiza care cântă!” Făcu un efort ca să-și vină în fire, apăsă acceleratorul și se angajă pe drum.

Conduse până dimineață, până când motorul rămas fără benzină începu să tușească dezagreabil. Opri în mijlocul dunelor și făcu inventarul portbagajului. Nu descoperi decât un impermeabil bărbătesc mare, pe care-l îmbrăcă pentru a-și ascunde hainele mototolite, mânjite de sângele lui Nel. În compartimentul de bord găsi câteva bancnote boțite și un carnet de bonuri pentru restaurant. Vârî totul în buzunar și porni din nou, pe jos de astă dată. Voia să ajungă cât mai departe de galerie. Spre orele unsprezece, cumpără un ziar local, se instală într-un local, cu o cafea neagră dublă, intenționând să caute printre știri.

Nu avu mult de căutat. Prima pagină anunța: „Orgie ucigașă într-un grup de marginali”. Pe câteva coloane, portarul galeriei explica felul în care trei vagabonzi (un

bărbat și două femei) sfârșiseră prin a se omorî între ei în timpul unui drog-party. Cea mai vârstnică, remarca în continuare autorul articolului, binecunoscută localnicilor din regiune prin extravagațele sale, fusese deja semnalată pentru violența ei verbală și injuriile cu care-i potopea pe toți cei ce dădeau semne că s-ar apropia. De câtva timp, relațiile din interiorul grupului păreau să se deterioreze, după cum dovedeau ecourile neîncetatelor dispute pe care le putuseră percepe oamenii de la malul mării. Trupul bărbatului, ciopârțit, fusese descoperit în aceeași dimineață într-un motel, în compania celei mai vârstnice dintre femei, moartă și ea, ca urmare a unor multiple lovituri și fracturi. La originea dublului asasinat se afla, probabil, tânăra lor tovarășă fugară. Urma un comentariu „științific" asupra căderii de meteoriți cubici care avariaseră un motel în cursul nopții precedente, soldându-se cu moartea a douăzeci și șapte de persoane.

Elsy simți frica răscolindu-i stomacul și fugi la lavabou pentru a-și voma dubla cafea neagră și a se închide în toaletă pentru a-și plânge tot amarul. Din fericire, niciunul dintre lucrurile abandonate în galerie nu conținea hârtii susceptibile de-a o identifica în ochii anchetatorilor. Ideea lui MacFloyd se revelase rentabilă, nu mai avea decât să se piardă în peisaj, nimeni n-avea să-i mai regăsească vreodată urma.

Banii descoperiți în mașină, pe lângă cei pe care-i avea în buzunare, i-au permis să ia trenul până la frontiera statului; de-acolo, a reușit să fie luată cu autostopul de către un șofer nu prea întreprinzător, apoi de caravana unui predicator itinerant, care a acceptat să-i dea de mâncare cu condiția să joace rolul de păcătoasă pocăită în timpul predicilor lui publice.

În sfârșit, după săptămâni de vagabondaj forțat, a apărut silueta orașului, masivă, prin voalul ei de poluare. Elsy avea senzația că pune piciorul pe pământul făgăduinței.

De îndată ce a ajuns pe bulevardul periferic, primul ei gest a fost de a introduce o fisă în fanta unui telefon public, formând numărul lui MacFloyd... Patronul n-a spus nimic, conform obiceiului său și, timp de un minut îndelungat, în urechea lui nu răsună decât un horcăit astmatic punctat de șuierături stăpânite.

— Eu sunt, reuși ea în sfârșit să articuleze, Willoc. M-am întors...

— OK, răspunse MacFloyd, fără comentarii, du-te la Beverlly, va fi un apartament rezervat pe numele dumitale, te contactez mai târziu.

Închisese deja. În niciun moment, glasul său nu trădase nici cea mai mică surpriză. Parcă nu s-ar fi îndoit niciodată de întoarcerea lui Elsy. Era înciudată. Fără un ban în buzunar, fu nevoită să meargă pe jos până la hotelul „Beverlly”. Acolo, portarul refuză s-o lase să intre în hol. Era, într-adevăr, mai murdară decât o autostopistă după opt ore de așteptare pe un rambleu de cale ferată. Purta o cămașă bărbătească ruptă la coate și un șort de jogging murdar de pământ; cât despre încălțări, în trecere prin foburgurile orașului, preferase să-și arunce într-un canal baschetii găuriți, rămânând desculță. Trebui să parlamenteze aproape douăzeci de minute pentru ca omul să accepte, în sfârșit, să verifice la recepție. Prevăzător ca întotdeauna, MacFloyd trimisese o fotografie cu ajutorul căreia să poată fi identificată. Intră deci în posesia apartamentului fără a mai întârzia. Petrecu exact o oră și treizeci și cinci de minute în cada de la baie, frecându-și pielea de ziceai că vrea să i se șteargă până și alunițele și neîncetând să se spele pe dinți până când periuța rămase fără jumătate din peri. MacFloyd pusese să fie umplute dulapurile și se putu complăcea în bucuria senzuală de a-și simți coapsele umflând mătasea ciorapilor, în beatitudinea de a-și înnoda pe șold cordonașul unui slip de voal fin și ușor ca o petală de floare exotică. Se machie, încărcându-și pleoapele cu paiete argintii, pictându-și

buzele cu un penel stacojiu. Îi fu nespus de greu să aleagă o rochie. O voia grea, carapace de lux, armură vestimentară, pentru a se rupe, definitiv, de acele săptămâni petrecute, pe jumătate goală, în murdăria rulotelor.

Spre orele șapte, MacFloyd îl trimise după ea pe șoferul lui. Aștepta la restaurantul hotelului, cu spatele spre enormul acvariu plin cu pești tropicali, siluetă îndesată, fără prestanță, în pofida smochingului scump pe care încercaseră cu disperare să-l ajusteze staturii lui cocârjate. Nu rosti decât un singur cuvânt:

— Ei?

Elsy își simți inima sărind peste o bătaie. O secundă fu pe punctul s-o ia la fugă, apoi capitulă. Știa că avea să fie întotdeauna stăpânul ei, idee în care poate chiar găsea o plăcere secretă și nesănătoasă. Scoase din poșetă pachețelul, pe care-l confecționase neîndemânatic, un minut mai devreme, pe suprafața lăcuită a noptierei chinezești, și îl împinse în direcția degetelor pergamentoase care pianotau pe fața de masă.

— Nel a murit, murmură ea.

— Știu, aruncă MacFloyd cu un glas care nu-i trăda cu nimic sentimentele.

— E tot ce-a mai rămas de la ea, adăugă Elsy.

De ce o spusese pe un ton care suna a avertisment sau amenințare? Își mușcă buzele. MacFloyd deznodase sfoara. În centrul cutiei de carton strălucea pandantivul lui Elsy, o bijuterie de mărimea unui ceas de buzunar decorat cu un soare arzător.

— Conține totul? întrebă MacFloyd, cântărind obiectul în palmă.

Elsy înclină din cap:

— Am microfilmat gramatica vocală în noaptea când ne refugiaserăm la motel, am eșantioane din toate soluțiile prelevate din seringile murdare ale lui Nellie Armstrong. Am distrus toate originalele de îndată ce am

înțeles că era pierdută, am... Totul e acolo. Totul...

Pe ultimul cuvânt, vocea i se sparse. De ce-i împurpura obrajii acel sentiment de rușine? Rochia de lamé părea deodată prea grea, fiecare bijuterie o ardea. MacFloyd o bătu pe mână...

— Nu e moartă cu adevărat, Elsy, murmură el cu glasul său șuierător, grație dumitale, opera ei este salvată. Peste câtva timp, primele opere de sculptură vocală vor stupefia lumea, publicul cel mai blazat își va dori câte o strapontină[8] ce va fi plătită în aur! Parțial va fi și opera dumitale, Willoc, gândește-te la revoluția estetică reprezentată de cei câțiva centimetri de peliculă, de cele câteva picături de ser conținute în acest pandantiv. Istoria artei își va aminti de numele dumitale...

— Nu avea familie?

— Nu, pe nimeni. Mama ei a murit acum cinci ani, tumoare pe creier. Fără NOI, nu și-ar fi putut duce niciodată opera la bun sfârșit. Bagă-ți bine asta în cap, Elsy. N-ai spionat-o, ai asigurat protecția operei sale. I s-ar reproșa astăzi cuiva că ar fi microfilmat manuscrisele distruse în incendiul marii biblioteci din Alexandria? Nu, nu-i așa? Și-atunci?

Vorbise prea mult, glasul i se împiedica de silabe. Făcu un gest iritat:

— Fără complexe de culpabilitate, Willoc! Te rog. Suntem gardienii unui patrimoniu, sarcina noastră e nobilă și frumoasă. Trezește-te, pentru Dumnezeu! Inițial, nu vei rămâne prea mult timp aici, un mic voiaj în Europa îți va face cel mai mare bine, ar fi timpul să întreprindem un turneu de inspecție prin agențiile noastre de pe bătrânul continent, nu-i așa?

Era o promovare, o știa. Cu aceste din urmă cuvinte, MacFloyd ieși, după ce-i atinse umărul. Elsy se pomeni singură în fața farfuriei și a șirului de pahare de cristal

8 Scaun rabatabil fără spătar, fixat de un perete sau de un alt scaun alăturat, folosit într-o sală de spectacole.

unde lumânările aprindeau reflexe stranii. Curios, nu-i mai era foame.

Plecă peste cinci zile, înzestrată cu o garderobă oferită cu generozitate din partea casei. În momentul urcării în avion, o stewardesă îi înmâna un cablofon care spunea:

„Vei sta alături de mine la Operă în ziua Z, în loja de onoare, nu te teme de nimic. Succes. MacFloyd."

Se terminase. Încă o pagină se întorsese.

A descoperit Europa, cenușiul ei, ploile ei, coctailurile, contractele, intrigile de agenție. Când și-a luat primul amant francez, în noaptea de Anul Nou, a avut cu adevărat senzația că viața mergea înainte.

Se instală confortabil în noua sa existență, când, într-o frumoasă dimineață de iulie, un mic articol de ziar îi smulse o crispare nervoasă. Era un reportaj în chenar la rubrica științifică, anunțând descoperirea unui procedeu care avea să revoluționeze industria construcțiilor în următorii ani. O solidificare a gazelor rare din atmosferă, cu ajutorul unei tehnici sonore deosebit de elaborată și ținută până în prezent secretă...

Pe Elsy o cuprinse amețeala, încercă disperată să-și alunge valul de îndoială care-i năpădea mințile și totuși dovada ardea acolo, cu litere negre, pe hârtia proastă a cotidianului. O știa. Nu mai putea să joace mult timp comedia, să-și impună o amnezie, o spălare a creierului... De fapt, știuse întotdeauna că avea să sosească și această zi. Chiar în clipa când își încheiase centura de siguranță în avionul care o ducea spre uitare, adevărul fusese înscris cu litere de foc în conștiința ei. Nu fusese decât un pion. Un simplu pion...

MacFloyd vânduse secretul sculpturii vocale trustului de antreprenori industriali, iar, de data asta, Nellie Armstrong era moartă cu adevărat.

Patru ore mai târziu, Elsy Willoc expedia o scrisoare de demisie redactată în trei exemplare, conform

statutului agenției *MacFloyd – Tranzacții artistice de tot felul*, părăsind Franța și abandonându-și toate obiectele personale.

René împinse cearșafurile umede de sudoare cu o întindere a picioarelor. Climatizorul rămăsese în pană, ca în fiecare noapte, iar acum, în interiorul bungalow-ului, domnea o atmosferă de baie turcească, umedă și apăsătoare. Rămase nemișcat un lung răstimp, cu brațele și picioarele aruncate spre cele patru colțuri ale patului, legănat de secvențele care încă îi mai defilau pe sub pleoape, ultimele păreri ale somnului pe care fluieratul cafetierei electrice avea să le măture în curând. Se ridică, întorcând capul pentru a nu-și vedea trupul gol, cu șoldurile buhăite, în oglinda prăfuită care decora peretele din fund și se repezi la fereastră, deschizând-o larg.

Soarele își aprindea primele raze peste bariera înaltă a H.L.M.-urilor[9] smântânoase, albăstrii, care blocau orizontul din sudul orașului. Zece mii de locuințe apărute din neant, în răstimpul a trei nopți. Roadele unei tehnologii ciudate căreia Rene nu era foarte sigur că-i înțelegea toate misterele. Oraș-dormitor, născut din cântecul psalmodiat al unui cor de arhitecți-baritoni, care nu operau decât noaptea, făcând să se înalțe în mijlocul tenebrelor, acele clădiri cu pereți netezi, strălucitoare ca porțelanul și totuși uluitor de rezistente. La început, mulți se temuseră de ceea ce părea a fi doar o arhitectură-fantomă, moale și fără consistență.

„Nu e decât aer și vânt, se spunea pe terasele cafenelelor, fii sigur că n-am să locuiesc niciodată într-o casă fabricată din fumul norilor!”

Apoi, când bolovanii primelor manifestații ricoșaseră din fațade fără a reuși să spargă sau măcar să zgârie materia suspectă, părerile se schimbaseră ușurel. Astăzi, chiriile extraordinar de mici atrăgeau populația

9 Lb. franceză: *habitation à loyer modéré.* Case cu chirii moderate.

din uzinele de pe coastă, pescării sau șantiere navale și fiecare nouă tranșă de locuințe era închiriată încă dinainte de-a fi fost „clădită”. Totuși, René își amintea că citise, într-un ziar de opoziție, relatarea unei catastrofe în cursul căreia un turn cu treizeci de etaje se volatilizase brusc, în plină zi, ca sub efectul unei lovituri de baghetă magică, abandonându-și locatarii în gol, cu mobile, televizoare, lăsându-i să se zdrobească pe asfalt într-un maldăr oribil de trupuri strivite.

„Materia instabilă, pare încă prost stăpânită de către constructori.” Conchidea semnatarul articolului. „Îi revine comisiei de anchetă să determine responsabilitățile în această împrejurare tragică, dar deja nu putem decât să acuzăm graba și inconștiența arhitecților.”

Comisia, bineînțeles, nu-și pronunțase niciodată verdictul. Poate nici măcar nu fusese constituită! Dacă de fapt totul fusese rezultatul unei campanii de denigrare susținută de sindicate? Rene nu prea știa ce să creadă. Era adevărat că aceste imobile noi păreau curate și luminoase. Și apoi, soliditatea lor nu putea fi pusă la îndoială. René, care-l cunoștea bine pe cumnatul portarului, își putuse da seama de nenumărate ori, lovind pereții cu pumnul. Erau duri, duri cu adevărat! Și nu sunau a gol!

La urma urmei, de ce să te temi mereu de noutăți? Poate că, într-o bună zi, avea să se hotărască în sfârșit să părăsească vilișoara, puturoasă și umedă, pentru a închiria, dacă nu chiar a cumpăra (din moment ce se vindea pe credit), unul dintre acele apartamente cu pereții atât de netezi, atât de albaștri.

De ce nu, de vreme ce prețurile erau atât de mici?...

Atât de mici...